

ДО:

Председателя на Народното събрание
Комисията по вероизповеданията и правата
на човека към НС
Комисията по правни въпроси към НС
Комисията по образованието и науката към
НС
Народните представители на 44-то НС

КОПИЕ ДО:

Президента на Република България
Министър-председателя на РБългария
Членовете на Министерски съвет
Омбудсмана на Република България
Европейската комисия
Съвета на Европа
“Международни адвокати”
Медиите

СТАНОВИЩЕ

**от 25 граждански организации, относно общ законопроект от
19.10.2018г. за изменение и допълнение на Закона за
вероизповеданията, гласуван от Народното събрание на първо
четене на 11.10.2018г.**

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Предложеният за широко народно обсъждане законопроект,
цитиран по-горе, несъмнено привлича вниманието ни като част от
гражданското общество.

В приетия на първо четене законопроект, липсва каквато и да било
нотка или израз на изразена подкрепа на верските убеждения на
всички български граждани и насърчване на верска търпимост към
инакомислещите, както и за неутралност на държавата като
независим арбитър при развитието на регистрираните от самата нея
вероизповедания.

В тази връзка поддържаеме направените от вероизповеданията
възражения в становищата им, че в този вид законопроектът е

създаден в нарушение на обществения договор сключен от народа, в лицето на Великото Народно Събрание с държавата през 1991г. наречен Конституция.

Считаме, че в същността си законопроектът потъпква основни човешки права и свободи на вероизповеданията, с мотив засилване на националната сигурност, като за тази цел са използвани две основни стратегии.

Първата е същественото разделяне на подкрепата за големите вероизповедания за разлика от малките верски общности, чрез създаване на редица привилегии в полза на двете големи верски общности-православие и ислям, за разлика от възможностите предоставени за развитие на по-малките от тях вероизповедания. Такава са възможността за подкрепата чрез държавна субсидия и законово осигурена възможност за духовно образование чрез духовни училища, според един единствен критерии за вероизповеданията - членската им маса. За двете основни вероизповедания е предвидена държавна подкрепа, включително заплащане на заплати на техните духовни лица-свещенослужители, каквато е невъзможна според законопроекта за по-малките от тях, в т.ч. традиционни за страната ни верски общности.

Втората стратегия е засиленият контрол и санкции от страна държавата, чрез очевидно нужното увеличаване числеността на държавния административен апарат, към държавния орган Дирекция по вероизповеданията към Министерски съвет. Няма ограничителни критерии за това, как точно този административен орган ще упражнява административните си пълномощия дадени му от законопроекта.

В този си вид законопроектът дава възможност за административен произвол и съдебни дела, но всъщност представя идеята за промяна на верската маса в България чрез намаляване на общностите на малките вероизповедания и евентуалното им прекратяване, чрез бързи производства по административен ред, с иск на административен орган - Дирекция по вероизповеданията, вместо престъплението срещу националната сигурност да е доказано от прокурор и водено досъдебно производство. То противоречи на основния претекст за създаването на промените в мотивите към законопроекта - наличие на престъпление срещу националната сигурност.

В законопроекта са засегнати основни области, в които държавата прави решителна крачка да урегулира публични прояви на верските общности, които вече са защитени от основния ни Закон и сключените от България международни договори, след приемането на действащата Конституция, но ако се цели доразвитие на Закона в Кодекс за вероизповеданията в него има и редица правни несъответствия и празноти като:

1. Условието за това публичните обреди на вероизповеданията да бъдат извършвани само и единствено в сгради предназначени за религиозна дейност, заедно с тримесечния срок, предвиден в законопроекта, за възможност на Дирекцията по вероизповеданията (ДВ) да заведе иск за прекратяването на вероизповеданията, е повече от очевидно, че ще изправи в неизпълнение повечето от регистрираните малки религиозни общности.

2. Българският флаг до настоящия момент се слага задължително само пред държавни и общински институции. Ако вероизповеданията в бъдеще бъдат изравнени по почит с държавните и общински институции, чрез поставяне на националния флаг пред сградите си, то би следвало законодателят изрично да предвиди в законопроекта същите тези вероизповедания изрично да бъдат освободени и от данък дарение.

3. Получаването на финансиране само от източници в България, поставя вероизповеданията изведнъж и изначално в променен режим на непълноправни регистрирани юридически лица с ограничена правоспособност, спрямо всички останали недържавни субекти на правото в България. Такъв правен институт не е бил въведен в дните след приемането на действащата Конституция и първите му жертви очевидно стават вероизповеданията. Създава се правно законодателен прецедент за въздействие върху правни субекти извън държавната сфера.

4. От друга страна освен всички новосъздадени забрани, в законопроекта не е изрично записано, че имотите на вероизповеданията ще могат да се използват и за административни нужди, стопанско и търговско предназначение - за офиси, конференции, търговска или производствена дейност.

5. При усложнените критерии за нова регистрация не е регламентирано, какво ще се случи със статута на нерегистрираните религиозни общности, които имат правото за колективно

изповядване и упражняване на вяра, съгласно с Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи и практиката на прилагащият Конвенцията - Европейски съд за правата на човека (ЕСПЧ). Европейският съюз прие Конвенцията и практиката на ЕСПЧ като свои основни източници на правото.

6. Бройката за регистрация на вероизповедание визирана на 300 души е прекомерно голяма и с неизяснен критерий как е определена в законопроекта. Бройка за минимум последователи в размер на 20-40 души би била оправдана, с оглед населението на страната, живеещо в по-слабо населени места, необхванато от верски общности.

7. Да се изведат повече от един еднакви критерии за получаване на държавната субсидия за всички вероизповедания. Самостоятелният критерий държавна субсидия да се дава на вероизповедания с маса от последователи от един процент от населението не води до свобода на религиозния плурализъм, белег на демократичното общество и всячески насърчаван от международните договори ратифицирани от държавата ни и практиката на международните съдилища. Горният единствен критерий води не само и единствено до дискриминация на малките религиозни общества, но създава зависимост на отделените от държавата - БПЦ и Главното мюфтийство от самата държава, като по този начин ги прави зависими от политическите партии сформиращи правителството и ги политизира срещу малките вероизповедания. Естествен резултат от такава зависимост ще бъде възникването на ненужен на народа ни религиозен фундаментализъм на големите вероизповедания, подкрепен от държавата. За това съществен пропуск на законопроекта е обстоятелството, че никъде в същия не са предвидени мерки за това как държавата ще насърчи мира и взаимната толерантност между вероизповеданията като доразвитие на принципа заложен в чл.37, ал.1 от Конституцията.

8. Свободата да се откриват духовни училища от малките вероизповедания съобразно доктрините на одобрените вече църкви също е поставена на кантар, защото от една страна малките вероизповедания с оглед на едностранния дискриминационен критерий за 1% от населението в законопроекта не могат да получат субсидии, от друга страна зависят от одобрението на органа на правителството - Дирекция по вероизповеданията.

9. Самата Дирекция на вероизповеданията (ДВ) според проектозакона преминава от ролята си на медиатор-посредник между държавата, вероизповеданията и самите вероизповедания от

съществуващия Закон и се превръща на цензурна, разрешителна и наказателна институция, която може да прекрати по административен път и без съдебно решение всяка проповедническа, църковна, образователна, издателска, учебна или стопанска дейност на малките вероизповедания. В законопроекта не са изведени ясно ограничителни критерии за рамките на правомощията на ДВ, която ще твори извън законодателно свои критерии по отношение на доктрини, практики и издателска дейност, дори за вероизповедания с дългогодишна история, имащи представителства на шестте континента. Това от своя страна създава пълна свобода на ДВ, която се управлява по същество от политизирано правителство, да извършва неограничен от законодателя административен произвол спрямо малките вероизповедания, което ще доведе до съдебни дела на последователите на съответното вероизповедание или коалиция от малки вероизповедания.

10. Като краен резултат държавата и двете толерирани от нея вероизповедания, под претекст запазване на националната сигурност, ще задушат дейността на малките вероизповедания. Гореизложеното показва, че държавата с приемането на новопредложените добавки към Закона за вероизповеданията, влиза в разрез и противоречие при опита си да приложи законодателна материя, влизаща в обсега на чл. 5, ал.4, чл. 13, ал.1 и чл.37, ал.1 от Конституцията, практиката на ЕСПЧ за прилагане на Европейската конвенция за правата на човека и основните свободи, Хартата на основните права на Европейския съюз и чл.6 от Договора за Европейския съюз, без същевременно това обстоятелство да е предизвикано от налична конкретна заплаха от страна на по-малките вероизповедания за националната ни сигурност. По този начин тя отнема конституционните им права и задушава тяхната дейност с добавки и поправки на съществуващия демократичен закон за плурализъм в областта на вероизповеданията.

С оглед гореизложеното считаме, че Народното събрание следва да отхвърли предложената нормативна уредба, която третира неравноправно регистрираните вероизповедания, погавза принципите на правовата държава и свободата на вероизповеданията, и е в противоречие с Конституцията и международните споразумения, по които България е страна.

С уважение,

Фондация “Адвокати за живот”
Фондация “Актуални младежи”
Фондация “Възможности за всеки”
Фондация “Възстанови живот”
“Фондация за множествена склероза - не си сам”
Фондация “Институт за принципи на правото”
Фондация “Каритас – Витания”
Фондация “Мисия Възстановяване”
Фондация “Мост на любов – България”
Фондация “Освободи”
Фондация “Потребители за справедливост”
Фондация “Приятели на България”
Фондация “Светлина на Балканите”
Фондация “СЕД”
Фондация “Съживление”
Гражданска инициатива на родителите “Пловдив”
Гражданско сдружение “Адвокати Европа”
Гражданско сдружение “Актуални младежи”
Гражданско сдружение “Асоциация общество и ценности”
Гражданско сдружение “Добро бъдеще и надежда”
Гражданско сдружение “Логос Глобал-Вижън-България”
Гражданско сдружение “Мисия-Възможност-97”
Гражданско сдружение “Рома дестини”
Гражданско сдружение “Светилник България”
Гражданско сдружение “ХАРТА”

За контакт:

адв. Лъчезар Попов

Фондация “Институт за принципи на правото”
ул. “Парчевич” 44, ет. 5 ап. 15,
град София 1000
ел. поща: lpopov@ruleoflawinstitute.bg

Илиан Евтимов

Фондация “Актуални младежи”
ж.к. Люлин, бл.149, ап.6
град София, п.к.1335
ел. поща: relevantyouthbg@gmail.com

София, 15.11.2018г.

InfoCenter

From: Latchezar Popov <lpopov@ruleoflawinstitute.bg>
Sent: 15 ноември 2018 г. 08:01
To: 'Председател 44-то НС'; infocenter@parliament.bg;
krasimir.velchev@parliament.bg; menda.stoyanova@parliament.bg;
danail.kirilov@parliament.bg; milena.damyanova@parliament.bg; corr@bta.bg
Cc: 'Президент на РБ'; 'Омбудсман на РБ'; 'Министър Председател на РБ'; COMM-
REP-SOF@ec.europa.eu; bmcburney@advocatesinternational.org
Subject: Становище на 25 НПО във връзка с приетия на 1-во четене, законопроект за
изменение на Закона за вероизповеданията
Attachments: Становище_3В_25_НПО_15_11_18.pdf

ДО:

Председателя на Народното събрание

Комисията по вероизповеданията и правата на човека към НС

Комисията по правни въпроси към НС

Комисията по образованието и науката към НС

Народните представители на 44-то НС

КОПИЕ ДО:

Президента на Република България

Министър-председателя на РБългария

Членовете на Министерски съвет

Омбудсмана на Република България

Европейската комисия

Съвета на Европа

“Международни адвокати”

Медиите

Уважаеми Дами и Господа,

Приложено Ви изпращаме становище от името на 25 граждански организации, относно общ законопроект от 19.10.2018г. за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията, гласуван от Народното събрание на първо четене на 11.10.2018г.

С уважение,

адв. Лъчезар Попов

Фондация "Институт за принципи на правото"

ул. "Парчевич" 44, ет. 5 ап. 15

гр. София 1000

ел. поща: lpopov@ruleoflawinstitute.bg

Илиан Евтимов

Фондация "Актуални младежи"

ж.к. Люлин, бл.149, ап.6

град София, п.к.1335

ел. поща: relevantyouthbg@gmail.com

София, 15.11.2018г.